

Caracterizare-Vitoria Lipan

Mihail Sadoveanu este unul din cei mai mari prozatori ai secolul al XX-lea, creatorul unei impresionante opere literare care cuprind povestiri, nuvele si romane.

Vitoria Lipan este personajul principal al romanului „Baltagul”. Vitoria este sotia oierului Nechifor Lipan, mama lui Gheorghita si a Minodorei. Caracterizarea Vitoriei este realizata direct si indirect.

Caracterizarea directa vizeaza prezentarea facuta de catre narator si de alte personaje. In capitolul intai, naratorul realizeaza un succint portret fizic. Munteanca are ochi caprui si aprigi, par castaniu.

De-a lungul discursului narativ, celelate personaje o caracterizeaza astfel: Gheorghita spune despre ea ca „trebuie sa fie fermecatoare, caci cunoaste gandul omului”. In timpul calatoriei pe care o intreprinde pentru a afla ce s-a intamplat cu sotul ei, Vitoria este perceputa de oameni ca fiind o femeie tenace si iscoditoare.

Caracterizarea indirecta rezulta din fapte, comportament, ganduri si framantari ale personajului, din prezentarea mediului in care traieste. Astfel, Vitoria este o reprezentanta a locuitorilor „de sub brad”.

Vitoria este ingrijorata pentru ca sotul ei a plecat cu oile la munte si nu a mai dat nici un semn de viata. Ca si alte personaje sadoveniene, Vitoria este incadrata cosmologic, adica natura se reflecta in sufletul ei.

Vitoria il viseaza pe sotul ei calare cu spatele intors la ea, trecand la asfintit o apa.

Vitoria este pastratoare de traditii si de obiceiuri.

Inaintea plecarii in cautarea celui disparut, Vitoria se supune unui ritual de purificare refuzand sa manance si postind 12 vineri. Impreuna cu Gheorghita merge la Piatra Neamt, unde un hangiu ii confirma trecerea lui Nechifor pe acolo. Vitoria ia

contact cu lumea noua a orasului cu mirare si neincredere. Femeia se minuneaza de multimea ulitelor, si refuza cu dispret scrierea jalbei catre un targovet. Calatoria cea adevarata se porneste in zilele lui martie. Vitoria Lipan si Gheorghita sunt insotiti de carciumarul David, „omul trimis”. Drumul trece pe la Bicaz, unde hangiul isi aminteste de Nechifor, la Calugareni, apoi la Farcasa. Drumetii intalnesc la Brad un botez, apoi la Cruci o nunta. La Vatra Dornei, Vitoria afla ca Nechifor a cumparat in noiembrie 300 de oi. Munteanul mai era insotit de alti doi ciobani. Cei doi ciobani, Calistrat Bogza si Ilie Cutui l-au ucis pe Nechifor Lipan pentru a-i lua oile. In satul Sabasa, Vitoria il gaseste pe cainele Lupu care-i calauzeste pana la rapa, unde gaseste oile risipite si hainele lui Nechifor. Vitoria isi indeplineste datoria fata de cel mort. La parastas, munteanca conduce cu tenacitate si cu inteligenta ancheta spre deznodamantul care duce la priderea ucigasilor. Prin vorbe mestesugite, cu doua intelesuri, Vitoria il determina pe Bogza sa-si recunoasca vina.

George Calinescu o califica dret un „Hamlet feminin” care banuieste, suspecteaza si „pune in scena” omorul. Totodata, Vitoria este componenta lumii de pastori si are ca virtuti demnitatea, statornicia morala, perseverenta si darzenia.

Mama vegheaza la maturizarea fiului, ea este un „profesionist” si un „ajutor” ce se afla in permanenta in umbra lui Gheorghita.

Vitoria se afla si in relatie si cu Nechifor. Din cauza absentei neanuntate si nemotivate a sotului, existenta Vitoriei are un singur scop: aflarea adevarului si restabilirea echilibrului cosmic generat de disparitia lui cruda si nedreapta.

Tot de mijlocul caracterizarii indirecte tin si procedeele introspectiei psihologice: investigarea gandurilor, a trairilor prin intermediul analizelor si a memoriei afective.

Ca si eroii homerici, Vitoria urmareste ritualul naturii si se conformeaza unor forte sacre.

